

مطالعه نقش درمانی الیگونوکلئوتیدهای حاوی CpG در مدل موشی آسم آلرژیک

طاهره موسوی*علیرضا سالک مقدم** رضا فلک*** مهدی حجازی*** ناهید اسدی***

*دانشیار گروه ایمونولوژی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

**استاد گروه ایمونولوژی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

***کارشناس ارشد گروه ایمونولوژی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

****کارشناس آزمایشگاه، موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی

چکیده

زمینه و هدف

افزایش فعالیت پاسخ‌های ایمنی واپسیت به Th_2 در آسم و سایر بیماری‌های آتوپیک باعث بروز عالیم پاتولوژیک مختلف از جمله افزایش IgE در این بیماران می‌شود. استفاده از مواد تعدیل کننده سیستم ایمنی مانند الیگونوکلئوتیدهای حاوی بازهای سیتوزین - گوانین در دو دهه اخیر توجه محققین زیادی را به خود جلب کرده است. در این مطالعه نقش درمانی الیگونوکلئوتیدهای حاوی CpG در مدل موشی آسم آلرژیک مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی

در این مطالعه عصاره آلرژی زای گرده گیاه سلمه تره تهیه و از طریق صفاقی به موش‌های BALB/c تزریق شد تا در آنها حساسیت ایجاد شود. به منظور بررسی نقش درمانی ترکیبات CpG در بهبود عالیم آلرژی در مدل موشی، الیگونوکلئوتیدهای حاوی CpG از طریق بینی تجویز شد. پس از این مرحله موش‌ها کشته شده و سلول‌های طحالی به مدت سه روز در مجاورت آرلزن کشت داده شدند. در خاتمه میزان ترشح IFN- γ به عنوان شاخص فعالیت Th_1 به روش الیزا اندازه‌گیری شده و با گروه‌های کنترل مورد مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها

این مطالعه نشان داد که تجویز اولیگونوکلئوتیدهای CpG در موش‌های حساس شده در مقایسه با موش‌هایی که فقط از آنتی ژن یا الیگونوکلئوتیدهای فاقد CpG به عنوان درمان استفاده کرده بودند، میزان IFN- γ را به طور معنی‌دار افزایش داد. همچنین سطح تولید IgE نیز در این گروه از موش‌ها به میزان چشمگیری کمتر از گروه‌های کنترل بود.

نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از این تحقیق حاکی از افزایش ترشح IFN- γ در موش‌های درمان شده با CpG است و نشان می‌دهد که این ماده قادر است پاسخ‌های ایمنی را به سمت Th_1 سوق داده و از شدت پاسخ‌های واپسیت به Th_2 بکاهد. در نتیجه این اثر تنظیم کنندگی از CpG میزان ترشح آنتی‌بادی IgE که یک عامل موثر در بروز عالیم آسم می‌باشد می‌کاهد. لذا به نظر می‌رسد که از ترکیبات نوکلئوتیدی حاوی CpG می‌توان در تعدیل پاسخ‌های ایمنی و نظاهرات آسم آلرژیک نسبت به گیاه حساسیت‌زای سلمه تره استفاده کرد.

کلید واژه‌ها: آسم، الیگونوکلئوتیدها، کنوپودیوم آلبوم

تاریخ دریافت: ۸۶/۵/۲۷

*

نویسنده مسئول: گروه ایمونولوژی دانشگاه علوم پزشکی ایران

e-mail: mousavi36@yahoo.com

افزایش سطح سرمی IgE ایجاد می‌گردد. مطالعات آزمایشگاهی و بالینی فراوانی نشان می‌دهند که افزایش تولید سایتوکاین‌های Th₂ موجب تظاهرات پاتولوژیک این بیماری می‌شوند. از آنجا که مهار فعالیت لنفوسيت-های Th₂ موجب تغییر جهت پاسخ‌های ایمنی به سمت Th₁ و در نتیجه بهبود علایم التهابی آسم می‌شود، در این مطالعه نیز نقش درمانی ترکیبات CpG را در کاهش IgE سرمی به عنوان یک شاخص آلرژی و افزایش IFN-γ به عنوان علامت فعالیت Th₁ مورد بررسی قرار گرفت. آرژن مورد استفاده در این مطالعه عصاره حساسیت‌زای گرده گیاه سلمه تره (کنوپودیوم آلیوم) است. قبلاً روش عصاره‌گیری و استاندارد کردن آن گزارش شده است^(۵). این تحقیق بر روی مدل آزمایشگاهی آسم که موش BAIB/c است، انجام شده و هدف از اجرای آن معرفی نقش مفید ترکیبات حاوی CpG در بهبود علایم آسم می‌باشد.

روش بررسی

آنتیزن - عصاره آلرژی‌زای گرده گیاه کنوپودیوم آلیوم یا سلمه تره مطابق با روش گزارش شده^(۶) تهیه شد.

الیگونوکلئوتیدها - در این تحقیق دو نوع الیگونوکلئوتید ۲۰ تایی که یکی حاوی CpG و دیگری فاقد این ردیف‌ها می‌باشد، به ترتیب به عنوان ماده مورد آزمایش و کنترل منفی از شرکت Invivo Gen آمریکا

مقدمه

از آنجا که هر سال افزایش زیادی در مورد شیوع حساسیت‌ها در دنیا و به خصوص کشورهای صنعتی گزارش می‌شود، تلاش‌های زیادی نیز جهت جلوگیری و یا درمان این بیماری‌ها انجام می‌گیرد. از این میان استفاده از روش‌های ایمونوتراپی همیشه یکی از مهم‌ترین راههای مورد توجه محققین بوده است^(۱-۲). در دو دهه اخیر الیگونوکلئوتیدهای حاوی ردیف‌های سیتوزین - گوانین به عنوان عوامل تنظیم‌کننده سیستم ایمنی و کاهش‌دهنده پاسخ‌های التهابی توجه زیادی را به خود جلب کرده است. در حال حاضر گزارش‌های متعدد در رابطه با نقش مفید این ترکیبات هم در حیوانات آزمایشگاهی و هم در انسان وجود دارد. این ترکیبات از Toll Like Receptor-9 (TLR-9) موجود در سطح برخی از سلول‌های ایمنی موجب تحریک و تقویت سیستم ایمنی ذاتی، فعال کردن سلول‌های دندریتیک و افزایش ترشح اینترفرون گاما و IL-12، باعث فعال کردن سلول‌های Th₁ و مهار سلول‌های Th₂ و در نتیجه مهار پاسخ‌های التهابی می‌شوند^(۳-۵).

در آسم آلرژیک به عنوان یک بیماری التهابی مزمن ریوی، به دنبال تحریک آنتیزنیک علایمی مانند التهاب اوزینوفیلیک راههای هوایی، افزایش حساسیت مخاطی و

۲. ایمونوتراپی : سه روز پس از آخرین مرحله حساس‌سازی موش‌ها مرحله ایمونوتراپی انجام شد. برای این کار دو تزریق زیر پوستی در انتهای دم موش‌ها انجام گرفت. ماده تزریق شده به ترتیب شامل:

الف- برای گروه اول یا آزمایش ۱۰ میکروگرم PBS در بافر CpGODN

ب- برای گروه دوم یا آنتیژن ۵۰ میکروگرم آنتی-ژن سلمه تره (کنوبودیوم آلبوم) در بافر PBS

ج- برای گروه سوم ۵۰ میکروگرم آنتیژن / آلوم

د- برای گروه چهارم یا کنترل منفی PBS تنها

ه- برای گروه پنجم یا کنترل CpG منفی ۱۰ میکروگرم کنترل ODN در بافر PBS

۳. برخورد مجدد با آنتیژن: به منظور مواجهه موش‌های تحت مطالعه، یک هفته پس از آخرین مرحله ایمونوتراپی تمام موش‌ها، دو بار به فاصله یک هفته وهر بار به مدت نیم ساعت در معرض استنشاق محلول ۲ درصد آنتیژن در بافر PBS قرار داده شدند.

۴. نمونه‌گیری: دو روز بعد از آخرین مرحله برخورد آنتیژنی، ابتدا از تمام موش‌ها خون‌گیری به عمل آمد سپس با بیهوش‌کردن آنها توسط کلروفرم، طحال در شرایط استریل از بدن موش خارج گردید و پس از شستشو، سلول‌های آن در محلول RPMI به صورت سوسپانسیون در آمد و در کشت سلولی جهت بررسی میزان تولید اینترفرون گاما استفاده گردید. سرم

خریداری شد. ردیف نوکلئوتیدی ماده مورد آزمایش و کنترل منفی به ترتیب به شرح زیراست:

$5'-tcc\ aTg\ \underline{acg}\ ttc\ ctg\ \underline{acg}\ tt-3'$

$5'-tcc\ aTg\ agc\ ttc\ ctg\ \underline{agc}\ tt-3$

حیوان مورد آزمایش - تعداد ۱۵ موش BALB/c

سالم در سن ۴-۶ ماهگی انتخاب شد. و بهطور تصادفی در ۵ گروه ۳ تایی تقسیم شدند. گروه اول به عنوان گروه آزمایش به منظور بررسی نقش CpG، و چهارگروه بعدی به عنوان کنترل به ترتیب کنترل آنتیژن، کنترل آنتیژن / آلوم، کنترل منفی، و کنترل CpG منفی یا کنترل ODN (الیگوکنترل نوکلئوتید) در نظر گرفته شدند.

روش کار: در این مطالعه آزمایش بر روی حیوانات طی چهار مرحله صورت گرفت که به شرح زیر می‌باشد:

۱. حساس‌کردن: به منظور حساس‌کردن موش‌های مورد آزمایش از مخلوط آنتیژن جذب شده بر روی ژل آلومینیوم هیدروکساید (آلوم) (۵۰ میکروگروم / ۱۰ میلیگرم) دو تزریق داخل صفاقی در روزهای ۱ و ۷ انجام شد. در مورد موش‌های گروه کنترل منفی به جای تزریق مخلوط فوق از PBS (فسفات بافر سالین) استفاده شد. یک هفته پس از این مرحله تمام موش‌ها (به استثنای گروه کنترل منفی) دو بار به فاصله یک هفته و هر بار به مدت نیم ساعت در معرض استنشاق محلول ۲ درصد آنتیژن در PBS قرار گرفتند.

به منظور اندازه‌گیری مقدار IgE تام سرمی از کیت الایزای شرکت BD Bioscience و مطابق با دستورالعمل پیشنهادی استفاده شد. ابتدا مقادیر حاصل از اندازه‌گیری اینترفرون گاما و IgE در موش‌های هر گروه بر اساس فرمول $\text{mean} \pm \text{SEM}$ محاسبه شده و سپس به کمک تست ANOVA یک طرفه مورد ارزیابی قرار گرفت.

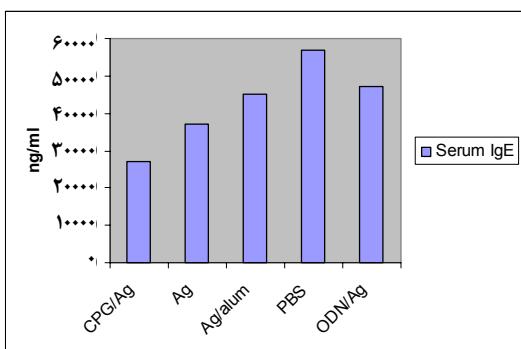
یافته‌ها

اندازه‌گیری اینترفرون گاما ترشح شده توسط سلول‌های طحالی در محیط کشت به عنوان شاخص فعالیت ضد التهابی لنفوцит‌های Th1 نشان داد که تزریق آنتیژن به عنوان یک روش متداول حساسیت‌زدایی در موش‌های گروه ۲ و همچنین مخلوط آنتیژن / آلوم در موش‌های گروه ۳ نسبت به موش‌های کنترل منفی که هیچ‌گونه درمان حساسیت زدایی را دریافت نکرده‌اند، باعث افزایش چشمگیر سایتوکاین γ -IFN-
Sایتوکاین در موش‌های دریافت کنندم CpG افزایش بیشتری دارد و اختلاف آن حتی در مقایسه با گروه‌های کنترل آنتیژن و آنتیژن / آلوم نیز معنی‌دار می‌باشد). CpG <0.01 از طرف دیگر در گروه کنترل CpG که الیگونوکلئوتیدهای حاوی توالی‌های غیر CpG را دریافت کرده بودند این موضوع صدق نمی‌کرد و میزان ترشح γ -IFN-۲ هر چند از گروه کنترل منفی بیشتر بود،

خون نیز پس از لخته‌شدن از آن جداشده و جهت اندازه‌گیری IgE در فریزر 80°C درجه سانتی‌گراد قرار داده شد.

کشت سلول طحال - از سلول‌های طحال موش‌های تحت آزمایش به کمک محلول RPMI سوسپانسیونی با غلظت 10^6 cell/ml 5×10^6 تهیه و در میکروپلیت ۲۴ خانه‌ای مخصوص با غلظت یک میلیون سلول در هر حفره کشت سلولی تهیه شد. محیط کشت عبارت بود از FCS (۲ mm)، گلوتامین (۱۰٪)، RPMI 1640 بافر هپس (۲۵ mm)، پنی سیلین (۱۰۰ u/ml)، و استرپтомایسین ($100 \mu\text{g/ml}$). به منظور تحریک آنتی-ژنی به هریک از خانه‌های میکروپلیت مقدار ۵۰ میکروگرم آنتیژن اضافه شد و پلیت به مدت ۷۲ ساعت در انکوباتور 37°C درجه سانتی‌گراد با $5\% \text{ CO}_2$ قرار داده شد. پس از مدت فوق مایع رویی کشت سلولی به کمک سانتریفیوژ جدا شده و به منظور بررسی میزان سایتوکاین ترشح شده، در دمای 80°C درجه سانتی‌گراد نگهداری شد.

اندازه‌گیری سایتوکاین - برای اندازه‌گیری سایتوکاین IFN- γ (ترشح شده در محیط کشت سلول‌های طحالی به روش الایزا کیت اندازه‌گیری این سایتوکاین از شرکت BD Bioscience ساخت ایالات متحده خریداری شد. روش انجام کار مطابق با دستورالعمل پیشنهادی در کیت بود.

نمودار: مقایسه میزان IgE سرمی در موش‌های تحت درمان با (Pvalue<0.01) با گروه‌های کنترل CpG

ولی نسبت به هر دو گروه کنترل آنتیزن (گروه‌های ۲ و ۳) کاهش داشت (Pvalue<0.05).

از طرف دیگر اندازه‌گیری آنتیبادی IgE سرمی نیز از نظر وجود پاسخ‌های التهابی، نتایج مشابه با اینترفرون گاما را نشان داد. در واقع با توجه به اینکه میزان IgE تام سرمی به عنوان یک شاخص مهم در واکنش‌های آلرژیک در نظر گرفته شد، نتایج این تحقیق نشان داد که در مقایسه با گروه کنترل منفی که هیچ‌گونه درمان آلرژی- زایی را دریافت نکرده بودند، درمان با CpG باعث کاهش چشمگیر این آنتیبادی در سرم موش‌های مواجهه شده با آنتیزن می‌شود (Pvalue<0.01). به علاوه نتایج این مطالعه نشان داد که مصرف CpG و آنتیزن در کاهش میزان IgE سرمی از روش آنتیزن درمانی (موش‌های گروه ۲) موثرer است (Pvalue<0.05). ولی نوکلئوتیدهای CpG منفی که فاقد توالی‌های هستند، در مقایسه با گروه کنترل منفی سطح IgE را به میزان کمی کاهش می‌دهند که از نظر آماری معنی‌دار نمی‌باشد. در واقع به نظر می‌رسد که افزودن ترکیبات نوکلئوتیدی بدون ردیفهای CpG به آنتیزن، تاثیری در افزایش اثر آن ندارد. نتایج حاصل از افزایش اینترفرون گاما و کاهش آنتیبادی IgE در اثر مصرف ترکیبات CpG در مقایسه با گروه‌های کنترل در نمودار نشان داده شده است.

بهث

در این تحقیق بهمنظور بررسی نقش درمانی الیگونوکلئوتیدهای CpG در آسم آلرژیک، عصاره آلرژنیک سلمه تره به همراه نوکلئوتیدهای حاوی CpG در موش- هایی که قبلاً با همان آلرژن حساس شده بودند و تاثیر درمانی آن در تغییر جهت پاسخ‌های ایمنی و کاهش IgE سرمی نشان داده است. به منظور ارزیابی نقش درمانی مثبت این ترکیبات و جهت مقایسه نتایج، چهار گروه کنترل در نظر گرفته شد، که عبارتند از: کنترل منفی (موش‌هایی که بدون حساس شدن قبلی و ایمونوتراپی در معرض آلرژن قرار گرفتند)، کنترل آنتی- ژن (موش‌هایی که پس از حساس شدن با آلرژن تحت درمان حساسیت‌زدایی با همان آلرژن قرار گرفتند)، کنترل آنتیزن / آلوم (موش‌هایی که پس از حساس- شدن تحت درمان با آنتیزن جذب شده بر روی ژل آلومینیم هیدروکساید قرار گرفتند)، و کنترل CpG منفی (موش‌هایی که پس از حساس شدن تحت درمان

رسد افزایش فعالیت Th_1 و کاهش پاسخ‌های Th_2 می‌تواند توجیه کننده کاهش سطح IgE و هم‌چنین سایر علایم التهابی در ریه موش‌های تحت آزمایش باشد^(۱۱، ۱۰). این مطالعه نشان داد که این آثار مثبت به دلیل نقش تنظیم‌کنندگی ردیف‌های CpG است. چرا که در موش‌های تحت درمان با نوکلئوتیدهای فاقد CpG نتایج فوق به دست نیامد. به نظر می‌رسد هر چند حساسیت‌زدایی با آنتی‌ژن اختصاصی یک روش مورد قبول است ولی مطالعه ما و تعداد دیگری از محققین نشان می‌دهد که Afzodon ترکیبات نوکلئوتیدی حاوی ردیف‌های CpG تاثیر آنتی‌ژن درمانی را به میزان چشم‌گیری افزایش می‌دهد.

در مجموع، نتایج حاصل از این مطالعه و سایر مطالعات مشابه در خصوص مدل‌های حیوانی آسم درصورتی که نقش ترکیبات CpG در بهبود علایم بالینی انسان و واکنش‌های التهابی از جمله آسم آلرژیک مورد بررسی بیشتر قرار گیرد، می‌تواند در مورد کاربردهای انسانی نیز مورد استفاده گردد.

نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از این تحقیق حاکی از افزایش ترشح IFN- γ در موش‌های درمان شده با CpG است و

با ترکیبات نوکلئوتیدی فاقد ردیف‌های CpG قرار گرفتند). تمام موش‌های گروه آزمایش و چهار گروه کنترل در نهایت با آلرژن مواجهه داده شدند و میزان تاثیر نوع ایمونوتراپی در آنها مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت. در واقع به منظور ارزیابی اثر درمانی این ترکیبات، IFN- γ ترشح شده توسط سلول‌های طحال و IgE تام سرمی اندازه‌گیری شد و در گروه‌های مختلف مورد مقایسه و آنالیز آماری قرار گرفت. در این مقاله نقش درمانی مفید الیگونوکلئوتیدهای CpG در بهبود علایم التهابی آسم آلرژیک نشان داده شده است. این مطالعه نشان داد که مصرف توام آلرژن – CpG در موش‌های حساس شده با آلرژن می‌تواند سطح IgE سرمی را که یک شاخص مهم در واکنش‌های حساسیتی می‌باشد، کاهش دهد. هر چند در تعدادی از مقالات تاثیر CpG درمانی در کاهش سطح IgE با روش تزریق زیر جلدی نشان داده نشده است^(۸). ولی یافته‌های این مطالعه با تعداد دیگری از گزارش‌ها که حاکی از نقش مفید CpG در کاهش IgE می‌باشد، همخوانی دارد^(۹).

از طرف دیگر همان‌طور که در بسیاری از گزارش‌ها آمده است، این مطالعه نشان داد که تجویز الیگونوکلئوتید‌های CpG در حیوانات حساس شده می‌تواند پاسخ‌های IFN- γ ایمنی را به سمت Th_1 کشانده و موجب تولید توسط سلول‌های طحال شود. با توجه به گزارش‌های متعدد در خصوص کاهش علایم التهابی آسم بهنظر می-

ترکیبات نوکلئوتیدی حاوی CpG می‌توان در تعديل پاسخ‌های ایمنی و تظاهرات آسم آلرژیک نسبت به گیاه حساسیت‌زای سلمه تره استفاده کرد و کاربردهای آن را در انسان نیز مورد مطالعه قرار داد.

نشان می‌دهد که این ماده قادر است پاسخ‌های ایمنی را به سمت Th_1 سوق داده و از شدت پاسخ‌های واپسی به Th_2 بکاهد. در نتیجه این اثر تنظیم‌کنندگی CpG از میزان ترشح آنتی‌بادی IgE که یک عامل موثر در بروز علایم آسم می‌باشد می‌کاهد. لذا به نظر می‌رسد که از

References

1. Robinson D S, Q Hamid, S Ying, A Tsicopoulos, J Barkans, A M Bentley, C Corrigan, S R Durham, A B Kay. Predominant TH2-Like Bronchoalveolar T-Lymphocyte Population in Atopic Asthma. *N Engl J Med* 1992; 326:298.
2. James S W Anastasia S Nilanjana S, Mohammed S S, Rafeul A Masashi K, etal. IFN-Inducing Factor (IL-18) Increases Allergic Sensitization, Serum IgE, Th2 Cytokines, and Airway Eosinophilia in a Mouse Model of Allergic Asthma. *The Journal of Immunology* 2000; 164: 2701-2710.
3. A A Ashkar , K L Rosenthal. Toll-Like Receptor 9, CpG DNA and Innate Immunity. *Curr Mol Med* 2002; 27: 545–556.
4. J Kelly, Jordan N Fink, James D Henderson Jr, Naveen K Bansal, Viswanath P. Modulation of Airway Inflammation by Immunostimulatory CpG Oligodeoxynucleotides in a Murine Model of Allergic Aspergillosis . *Infection and Immunity* 2004; 72 (10): 6087-6094.
5. Jonna V santeliz, Gary Vvan Nest, Paula Traquina Elizabet Larsen.Amb a 1-Linked CPG ODN Reverse Established Airway Hyperresponsiveness in a Murine Model off
- Asthma. *J Allergy Clin Immunol* 2002;109(3): 455-61.
6. Mousavi T, Asadi N, Tebiyanian M. Study of Chenopodium Album Allergenic Extract to Induce Allergic Asthma in Murine Model. *Iranian Journal of Immunology* 2005;2 (3)56.
7. Mousavi T, Asadi N, Movahedi. The Comparison of Conventional and WHO Methods for Protein Determination of Allergic Extracts. *Journal of Allergy Asthma and Immunology* 2003;2(2):107-9.
8. Krieg, A M, G Hartmann, A K Yi. Mechanism of Action of CpG DNA. *Curr Top Microbial Immunol* 2000;247:1-21.
9. Dennis M. Klinman Adjuvant Activity of CPG Oligodeoxynucleotides. *International Reviews o Immunology* 2006;25:135-153.
10. Kitagaki K, Businga TR, Kline JN. Oral Administration of CPG-ODNs Suppresses Antigen-Induced Asthma in Mice. *Cli Exp Immunol* 2006;143(2):249-59.
11. Doina M Racila, Joel N. Kline Perspectives in Asthma: Molecular Use of Microbial Products in Asthma Prevention and Treatment. *J Allergy Clin Immunol* 2005;116 (6): 1202-05

The Study of the Therapeutic Effects of CpG Oligonucleotides in Murine Model of Allergic Asthma

T. Mousavi PhD *A.R. Salek Moghaddam MD ** R. Falak MSc* M. Hejazi BSc******

N. Asadi BSc****

* Associate Professor of Immunology, Iran University of Medical Sciences

** Professor of Immunology, Iran University of Medical Sciences

*** MLT of Immunology, Iran University of Medical Sciences

**** MLT, Razi Vaccine and Serum Research Institute

Background and objectives

Augmentation of Th₂ mediated responses such as elevation of serum IgE is the characteristic feature in atopy and asthma. CpG oligonucleotides (CpG ODN) have been used during the recent two decades as the potent immunomodulatory agents in allergic conditions. In this paper, we aim to report the anti-inflammatory effects of CpG ODN in murine model of asthma.

Methods

In this study, BALB/c mice were sensitized with ch.a. allergen and then treated intranasally with CpG ODN. Following the challenge with allergen inhalation, mice were sacrificed and their splenocytes were cultured in the presence of antigen. After three days of culture, supernatants were examined for IFN- γ levels by ELISA method, as an indication of Th₁ response, and the results were compared with those in control mice without CpG therapy.

Results

The results indicate that the mice in the test group, which received CpG ODN, showed higher levels of systemic INF- γ , and lower levels of serum IgE compared with either the antigen or CpG negative ODN-treated groups.

Conclusion

Based on the results of this study, which shows higher INF- γ levels in mice received CpG ODN, it can be concluded that CpG motifs have immune response modulation potential apparently through the deviation of Th₂ into Th₁ responses, which lead to a decrease in IgE antibody level. Accordingly, we suggest that these components can have therapeutic effects in the asthma caused by ch.a. allergen.

Keywords: Asthma, CpG oligonucleotides, Chenopodium Album

Corresponding Author: Department of Immunology, Iran University of Medical Sciences
email: mousavi36@yahoo.com